

V Praze 23. května 2023
Čj.: OVA 355/23, 356/23

Stanovisko

k

Návrhu zákona, o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla a k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

I. Úvod

Cílem návrhu zákona je implementovat směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/103/ES ze dne 16. září 2009 o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontrole povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění (kodifikované znění), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2118, a dále směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II) (přepracované znění), ve znění směrnic Evropského parlamentu a Rady 2011/89/EU, 2012/23/EU, 2013/23/EU, 2013/58/EU, 2014/51/EU, (EU) 2016/2341, (EU) 2017/2402, (EU) 2018/843, (EU) 2019/2177.

Hlavní změny se týkají definic vymezujících vozidlo pro účely tohoto pojištění a jeho provoz a dále pak výjimek z daného pojištění, které jsou v gesci jednotlivých členských států

II. Připomínky a návrhy změn

Definice problému je většinou nedostatečná, ale v některých případech se jí lze nakonec z textu za určitého úsilí dopátrat. V případech označených ve zprávě RIA písmeny C, D, E a F není definice problému uvedena a z ostatních částí zprávy ji lze odvodit nejednoznačně, s pochybnostmi a nedostatečně. RIA by měla identifikovat a kvantifikovat výskytu problému, což předložená zpráva bohužel nesplňuje.

V části A je například z popisu není zřejmé, o jak častý problém se jedná a zda jsou k dispozici data, která by to dokládala.

Část F věnující se regulaci srovnávačů v pojištění odpovědnosti by měla definovat širší problém a odůvodnit, proč stávající stav vyžaduje či nevyžaduje úpravu.

Popis existujícího právního stavu je zpravidla zpracován srozumitelně a přiměřeně přehledně.

Identifikace dotčených skupin je zpracována velmi různorodě. Identifikovaná dotčená skupina „provozovatelé vozidel“ je popsána nedostatečně a nesprávně, protože zpravidla nejsou dotčeni všichni provozovatelé vozidel, nýbrž jen někteří z nich. V některých případech, např. v částech označených písmeny E a F není identifikace dotčených skupin úplná, v některých případech je málo srozumitelná či nejasná.

Popis cílového stavu vykazuje stejné nedostatky jako definice problému.

Zhodnocení rizik nebylo provedeno, s jednou výjimkou, a to v případě části zprávy RIA označené písmenem E. Vzhledem k tomu, že tato část zprávy vykazuje další nedostatky, nelze posoudit, zdali je identifikace a zhodnocení rizika dostatečné. Nejméně v případě části zprávy označené písmenem F nepochybně riziko existuje, nelze vyloučit, že existují i v dalších částech.

Varianty řešení jsou popsány zpravidla velice stručně, někdy v jiné části zprávy, ale zpravidla lze nějak odvodit, co předkladatel zákona vlastně navrhuje. Zpravidla však nejsou popsány tak, aby bylo možné z nich odvodit náklady a přínosy či dotčené cílové skupiny.

Náklady a přínosy nejsou často identifikovány vůbec nebo nedostatečně. V několika málo případech jsou nazývána riziky či výhodami, což však jsou jiné kategorie od nákladů a přínosů. Dále je ve zprávě opakovaně uvedeno, že navrhované řešení není spojeno s žádnými náklady, chybí však podložení těchto tvrzení, a to včetně vymezení možných přínosů pro různé dotčené subjekty.

Z toho důvodu není možné kvalitativní ani kvantitativní posouzení nákladů a přínosů v dalších částech zprávy RIA.

Náklady a přínosy nebyly vyhodnocovány, jelikož ve většině případů nebyly identifikovány.

Vyhodnocení variant řešení nebylo provedeno nebo bylo provedeno způsobem vysvětlujícím tyto varianty z hlediska výhod a nevýhod, nikoliv nákladů a přínosů vázaných k dotčeným cílovým skupinám. Texty, které lze ve většině případů shrnout do tvrzení „varianta 0 se nejeví jako vhodná“ a do tvrzení „varianta 1 (nebo 2) se jeví jako vhodná“ nelze považovat za vyhodnocení variant.

Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení není podloženo a v žádném z případů není jasné, proč byla daná varianta vybrána. Vzhledem k nedostatkům zprávy RIA přesvědčivý a podložený výběr variant nebyl možný.

Implementace doporučené varianty a vynucování nejsou popsány, a to zejména vynucování, pravděpodobnost či očekávaná míra vynucení či vůbec postupy a možnosti vynucování.

Návrh přezkumu účinnosti regulace je nedostačující. Navrhuje se přezkum po 5 letech od účinnosti, avšak bez kvantifikace cílů, v nejméně jednom případě se dokonce přezkum nenavrhuje vůbec s odůvodněním, že se nenavrhuje regulace. Jelikož však není vyloučeno, že problém existuje, má přezkum regulace samozřejmě smysl i v tomto případě, aby se ověřilo, zdali bez existující regulace problém existuje, zmizel nebo se zhoršuje. Zároveň by bylo dobré uvést, jakým způsobem bude probíhat sběr dat, zda s tím budou spojeny nějaké náklady a zda existuje možnost získat potřebná data z již existujících systémů.

Konzultující organizace jsou uvedeny, zdroje dat nikoliv, patrně z toho důvodu, že žádná data ke zpracování zprávy RIA použita nebyla a zpráva RIA je tak zcela nepodložená.

III. Shrnutí připomínek

Zpráva RIA je zpracována formalistickým způsobem, nedostatečně, a přestože z ní lze v několika případech odvodit, jaké druhy dopadů asi bude navržená regulace mít, nelze ani hádat na náklady a přínosy. Na základě zprávy RIA nelze zjistit či jen zhruba odhadnout, zdali budou náklady regulace převažovat přínosy nebo naopak. Zprávu RIA k rozhodování nelze použít.

Předkladatel by měl v první řadě u všech částí důkladněji definovat problém včetně dat, ze kterých vycházel. Stejně tak rozpracovat popis cílového stavu.

Předkladatel by měl doplnit subjekty dotčené regulací, včetně úpravy definic uvedených subjektů.

Závažným nedostatkem předložené zprávy je zcela nedostatečná identifikace nákladů a přínosů, kterou je třeba doplnit, včetně následného vyhodnocení navržených variant, a to způsobem, aby bylo zřejmé, z jakého důvodu byla daná varianta zvolena.

Dále je třeba detailněji rozpracovat oblast vynucování plnění dané povinnosti, popsat proces a možnosti vynucování, včetně předpokládané míry.

Zpráva je nedostačující i v oblasti přezkumu účinnosti regulace, kde je potřeba provést stanovení indikátorů a uvést způsob sběru dat.

IV. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby projednávání návrhu zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla a návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, přerušila za účelem přepracování návrhu předkladatelem ve smyslu výše uvedených zásadních připomínek.**

Vypracoval:

RNDr. Jan Vozáb, PhD.

Mgr. et Mgr. **Marek Havrda**, MA, MPA, Ph.D.

předseda komise